

الحمد لله

www.Ketab.ir

سرشناسه: دیالمه، عبدالحمید، ۱۳۳۳-۱۳۶۰.
عنوان و نام پدیدآور: اسلام قدرت بزرگ فردا/ سخنرانی عبدالحمید دیالمه.
مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۸۸ ص؛ ۱۹/۵×۹/۵ س.م.
شابک: 978-600-441-237-7
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: دیالمه، عبدالحمید، ۱۳۳۳-۱۳۶۰ -- مقاله ها و خطابه ها
موضوع: اسلام -- مقاله ها و خطابه ها
موضوع: Islam -- Addresses, essays, lectures
شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها. دفتر نشر معارف
رده بندی کنگره: BP۱۰/۵
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۰۸
شماره کتابشناسی ملی: ۵۸۰۳۶۱۶

اسلام قدرت بزرگ فردا

سخنرانی شهید دکتر عبدالحمید دیالمه

مکان: دانشکده ادبیات - مشهد

لشرمعارف

ایلام قدرت بزرگ فردا

نویسنده: عبدالحمید دیالمه

تدوین: مرکز نشر آثار و اندیشه‌های شهید دکتر دیالمه

تنظیم: محمد اعتضاد السلطنه

ویراستار: گروه تحریر و پژوهش سام (اعظم رضایی)

صفحه‌آرا: حسین قاسمیان

ناشر: دفتر نشر معارف

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۹

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

شابک: ۷-۲۳۷-۴۴۱-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

 NashreMaaref

■ اراک: ۰۸۶-۳۳۳۲۹۰۳۸ ■ ارومیه: ۰۴۴-۳۳۳۵۶۶۴۱ ■ اصفهان: ۰۳۱-۳۳۳۵۱۳۴۱

■ اهواز: ۰۶۱-۳۳۳۳۸۰۰۰ ■ ایلام: ۰۸۴-۳۳۳۶۸۵۷ ■ بجنورد: ۰۵۸-۳۳۳۶۳۲۷۸

■ بندرعباس: ۰۷۶-۳۳۶۱۷۵۵۷ ■ بیرجند: ۰۵۶-۳۳۴۳۳۵۱۲ ■ تهران: ۰۲۱-۸۸۹۱۱۲۱۲

■ رشت: ۰۱۳-۳۳۳۳۵۶۹ ■ زاهدان: ۰۵۴-۳۳۳۲۸۸۷۹ ■ زنجان: ۰۲۴-۳۳۳۶۶۲۲۵

■ ساری: ۰۱۱-۳۳۳۳۱۶۶۶ ■ سمنان: ۰۲۳-۳۳۴۵۳۲۱۱ ■ شهرکرد: ۰۲۸-۳۳۳۵۰۰۰۴

■ شیراز: ۰۷۱-۳۳۳۴۶۶۱۴ ■ قزوین: ۰۲۸-۳۳۳۶۰۰۷۶ ■ قم: ۰۲۵-۳۳۷۴۲۷۵۷

■ کرمان: ۰۲۴-۳۳۳۳۱۶۶۶ ■ کرمانشاه: ۰۸۳-۳۳۳۲۸۶۱۱ ■ گرگان: ۰۱۷-۳۳۳۳۷۸۰۰

■ مشهد: ۰۵۱-۳۳۳۲۰۱۱۹ ■ یاسوج: ۰۷۴-۳۳۳۲۳۶۰۳ ■ یزد: ۰۳۵-۴۴۳۰۳۳۱

مراجعه کنید

E-mail: info@nashremaaref.ir

www.nashremaaref.ir

مرکز نشر آثار و اندیشه‌های شهید دکتر دیالمه تهران: بزرگراه صدر، ابتدای بلوار قیطریه، خیابان شهید توافعی، خیابان شهید صادقی، پلاک ۶، طبقه اول، تلفن: ۲۳۳۱۵۷۰۶ و ۰۹۳۵۲۲۲۶۰۶۳

■ مقدمه

گام زدن در مسیر احیای اندیشه دینی، لزوماً نیازمند گذر عمر و تجربه های طولانی نیست، بلکه درک عمیق رفتارهای پیامبر رحمت ﷺ، امامان شیعه علیهم السلام، دست پرورده های آنان و علمای مکتب، می تواند در سنین جوانی نیز به دست آید؛ به همین سبب می توان در این مسیر، رد پای جوانی مخلص همچون شهید دکتر دیالمه را دید و طنین صدای دردمندش را شنید، آنگاه که حرکت خود را «احیای تفکرات شیعی» نامید.

او همه کس بود و هیچ نبود؛ زیرا با وجود کسب دانشی عمیق در فهم دین، ادعایی نداشت. وی راه میان بُری را که خود در جوانی برای فهم دقیق دین پیموده بود، سخاوتمندانه به دیگران نیز نشان داد.

شهید دیالمه ادعای عارف پیشگی نداشت، اما از معرفت بهره مند بود. فیلسوف مسلک نبود، ولی در خردورزی کم نظیر بود. دنیا گریز نبود، اما دنیایش با دنیای جوانان

هم‌سن‌وسال‌ش متفاوت بود. مرزبندی‌اش با گروه‌ها و تشکل‌هایی که با اسلام زاویه داشتند، روشن بود و در عین حال، بیش از خود آنان، بر افکار انحرافی و اندیشه‌های باطلشان تسلط داشت. پشتوانهٔ صلابتش در روز، اشک‌های عاجزانهٔ شب‌هایش بود.

او رسول اندیشه‌ای بود که آن را با همهٔ وجود باور داشت؛ مُرّوج مکتبی بود که خود تربیت یافتهٔ آن بود و راهبر راهی که پیش از دیگران رهرو آن بود.

بصیرت دینی، بی‌اعتنایی به دنیا، حرص ورزیدن برای هدایت دیگران، تواضع و مهربانی، دانش وافر، سعهٔ صدر، شجاعت و مَشی توأم با وقار، تنها بخشی از کاریزمای شخصیت پرنفوذ او بود؛ چنان‌که حتی آنان که طالب راه او نبودند، خودش را می‌خواستند!

آغاز درخشش شهاب وجودش، در سال‌های اوج‌گیری اختناق و استبداد رژیم منحوس پهلوی در این آب و خاک بود و اوج نورافشانی‌اش در بحبوحهٔ شب‌بخون براندیشهٔ نسلی بود که اگر جهت نمی‌یافت، به تاراج افکار شیطنانی و التقاطی می‌رفت.

سال‌های ۱۳۵۶ تا ۱۳۵۷ نقطهٔ عطف انقلاب اسلامی است؛ زیرا در آن سال‌ها، اسلامیت نهضت در حال هویت‌یابی بود و انقلابیون مسلمان در حال نیرومند شدن بودند. شعارهای اسلامی و خط‌مشی رهبر کبیر انقلاب، حضرت امام خمینی رحمه‌الله، برای توده‌های مردم بیش از پیش اهمیت

می یافت و گرایش ها به سمت وسوی بازفهمی ارزش های اسلامی در اوج بود.

این گرایش و اقبال عمومی در فضای اجتماع، به ویژه در میان قشر دانشجو و فرهیخته، بستری را برای افراد و گروه های مختلف مهیا می کرد تا خواسته های حزبی، فردی و گروهی خود را با شکلی از دین بیامیزند و به جامعه عرضه کنند.

نامتوازن بودن رشد سیاسی جوانان با رشد دینی آنها، درست اندیشیدن را در معرض تهدید سیاست زدگی قرار داده بود؛ به گونه ای که جریان های ناسالم سیاسی، با برچسب های مذهبی، هریک از افراد جامعه را به راهی که خود می خواست، فرامی خواند. گروهک های انحرافی می کوشیدند بر جایگاه های فرهنگی و انقلابی، قدرت و تسلط یابند و این همان چیزی بود که شهید دیالمه را درباره آینده اسلام و انقلاب اسلامی به شدت نگران می کرد؛ یعنی افتادن انقلاب به دست نااهلان! دیالمه با نگاه جامعش به ضعف های فکری و انحراف های موجود در جامعه آن روز، چاره را در دو حرکت همسو دید:

۱. تدوین مفاهیم صحیح دینی و تبیین آن برای نسل

جوان؛

۲. به نقد کشیدن اندیشه های انحرافی و التقاطی.

او سنگر سازی برای حفظ و اعتلای اندیشه دینی را از آشفته ترین بازار آن روز، یعنی دانشگاه، آغاز کرد. «معیار بخشی» ویژگی مهم کلاس های درس شهید دیالمه بود تا مخاطبانش را با شاخص ها و موازین دینی آشنا سازد؛ با این هدف که در

دام گروه‌ها و جریان‌های ضد اسلامی مطرح آن روز جامعه گرفتار نشوند.

باید توجه کرد که مخاطبان شهید دیالمه، نسل جوان دانشگاهی بودند که اطلاعات دینی آنها اندک بود و معیاری برای شناخت حق از باطل نداشتند؛ از این رو نگاه شهید دیالمه، موضوع محور نیست تا هر بحثی که خود بر آن تسلط دارد، بیان کند، بلکه مسئله محور است. او بیش از آن که بیندیشد چه بگوید، در پی آن است که چرا بگوید و محتوایی که در کلاس درس او مطرح می‌شود، پاسخ‌گوی کدام نیاز مخاطب است.

مروری بر عناوین سخنرانی‌های شهید، اثبات‌کننده همین حقیقت است. او با طرح مباحثی چون: **انسان خلوت و خلوت انسان**، **طراح هدایتی**، **مذهب در بوتۀ تاریخ**، **انسان در قالب زمان**، و **الیناسیون (از خود بیگانگی جامعه)**، در پی ترسیم انسان‌شناسی اسلامی و نقش مذهب در زندگی آدمی بود و در این باره، دیدگاه‌هایی که ریشه‌نیاز به مذهب را در نظریۀ ترس، طبقۀ حاکم و طبقۀ محکوم، نظریۀ فروید و... مطرح می‌کردند، به چالش کشید.

او برای نخستین بار در سطح دانشگاه، به جای طرح مباحثی مانند «جامعۀ بی طبقۀ توحیدی» و «خودسازی انقلابی» که عناوین رایج آن روز بودند از «صیورت انسان بر صراط مستقیم» سخن گفت و با طرح ضوابط حرکت در این راه، از جمله زهد، آزاداندیشی، صبر، توکل، شفاعت، فقر، قضا

و قدر، امام و انتظار، مفاهیم اصیل و دقیق شیعی و تفاوت آن با مفاهیم دیگر را بازخوانی کرد^۱ تا نشان دهد دغدغه‌ها و دل‌مشغولی‌های او از سنخی دیگر است و می‌کوشد نقشه‌راهی را که قرآن کریم برای سعادت انسان بیان داشته، ترسیم نماید.

این مباحث که پیش از انقلاب، طی سال‌های ۵۲-۵۶ در جمع‌های کوچک دانشجویی آغاز شده بود، پس از پیروزی انقلاب اسلامی با مساعد شدن فضای دانشگاه، در جلسات گسترده‌تری مطرح شد و جنبه عمومی و رسمی یافت. عناوین در تنهایی ثقلین، رساله حقوقیه امام سجاد علیه السلام، اگر فاطمه علیها السلام نبود، جایگاه و موقعیت زن در جامعه اسلامی و ده‌ها عنوان دیگر که امروزه به آسانی در نوشته‌ها و سخنرانی‌های سایر محققان یافت می‌شود، از زبان شهید مطرح شد؛ عناوینی که در میان جوانان هم عصر او مطرح نبود و در نسل دانشگاهی غریب می‌نمود.

آنچه ضرورت ژرف‌اندیشی در زندگی شهید دیالمه را بیشتر می‌کند آن است که «مطالعات دینی»، تخصص دانشگاهی او نبود.^۲ او دانشجوی رشته الهیات و گرایش‌های مرتبط یا طلبه حوزه علمیه نبود تا تلاش‌های او حرکتی در راستای فعالیت‌های علمی-تخصصی او به شمار آید، بلکه آنچه دیالمه را واداشت تا به «مباحث دینی» وارد شود، احساس تکلیف دینی به عنوان

۱. این مجموعه سخنان در سال ۱۳۹۵ در ۹ جلد به چاپ رسید.

۲. رشته دانشگاهی شهید، دکترای داروسازی از دانشگاه فردوسی مشهد بود.